T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

TİKA

Tiran Ethem Bey Camii Restorasyonu

Restaurimi i Xhamisë së Et'hem Beut në Tiranë

FROM THE HEART OF TURKISH PEOPLE

Tiran Ethem Bey Camii Restorasyonu

Arnavutluk'un başkenti Tiran'ın göz bebeği Ethem Bey Camii bir zamanlar şehrin en görkemli yapısı olmasının yanı sıra, mimari değeriyle de Arnavutluk'un günümüze ulaşan en önemli kültürel miraslarından birisi olarak kabul edilmektedir.

Tarihçe

Başkent Tiran'da Osmanlı döneminde inşa edilen sekiz büyük camiden günümüze sağlam olarak ulaşabilen tek cami olan Ethem Bey Camii, Hicri 1208 (1793-94) yılında Molla Bey tarafından yaptırılmaya başlanmıştır. Molla Bey'in ömrünün camiyi tamamlamaya yetmemesi üzerine oğlu Ethem Bey tarafından Hicri 1238 (1822-23) yılında tamamlanmıştır.

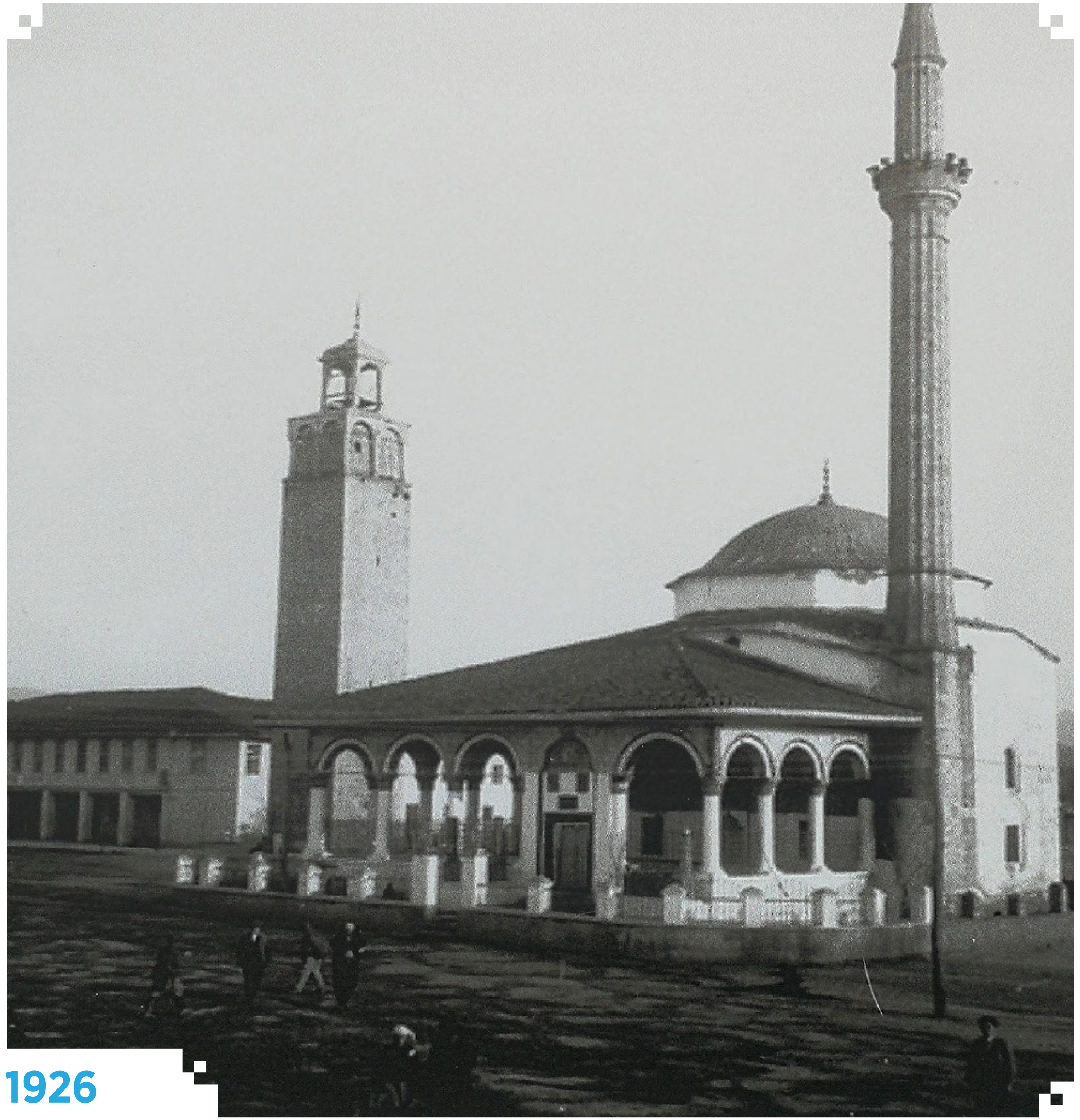

1926

Restaurimi i Xhamisë së Et'hem Beut në Tiranë

Xhamia e Et'hem Beut, xhevahiri i Tiranës, kryeqytetit të Shqipërisë, dikur ka qenë struktura më madhështore e qytetit dhe konsiderohet si një nga trashëgimitë kulturore më të rëndësishme të Shqipërisë për sa i përket vlerës së saj arkitekturore.

Historiku

Xhamia e Et'hem Beut, është e vetmja xhami që ka mbijetuar në kryeqytetin Tiranë nga tetë xhamitë e mëdha të ndërtuara në Periudhën Osmane. Filloi të ndërtohet nga Molla Beu në vitin Hixhri 1208 (1793-94). Duke qenë se jeta e Molla Beut nuk mjaftoi për të përfunduar xhaminë, ajo u përfundua nga djali i tij Et'hem Beu në vitin Hixhri 1238 (1822-23).

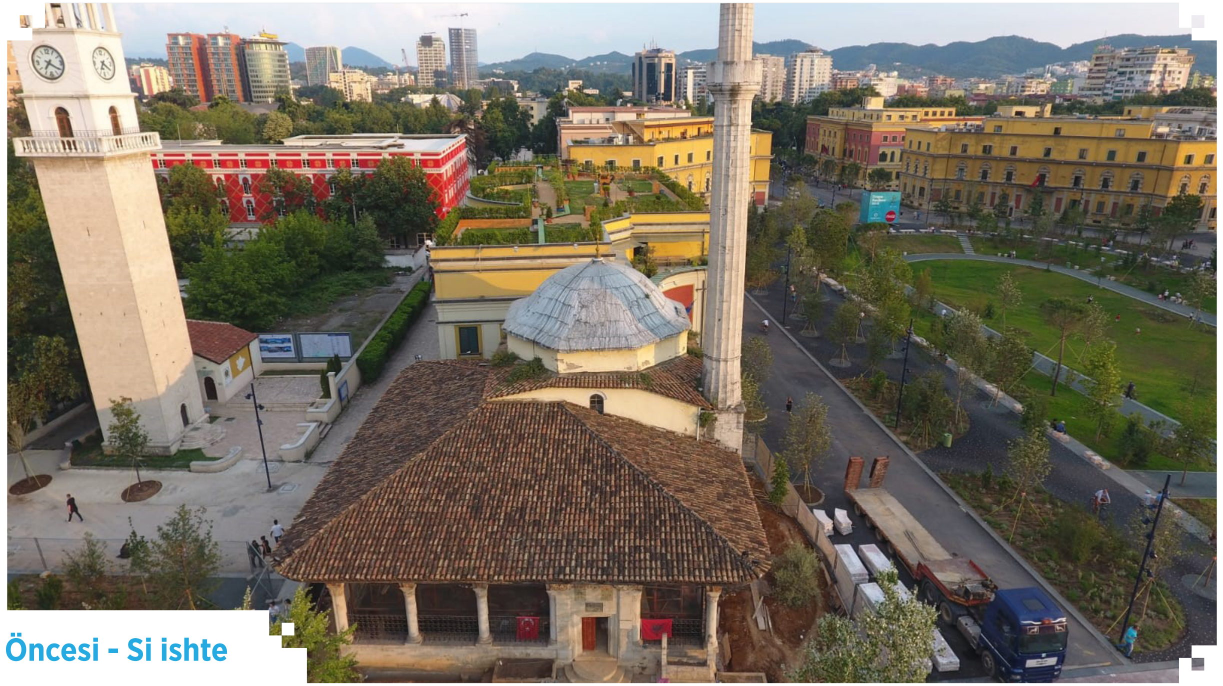

Öncesi - Si ishte

Mimarisi bakımından Osmanlı dönemi Türk yapı sanatı usullerine uygun olan bu eşsiz eser gerek harim mekânını gerekse son cemaat mahalini kaplayan kalem işi renkli bezemeler ve resimlerle Balkanlar'da çok yaygın olan bir sanat anlayışına sahip. Hemen yanı başındaki bir başka Osmanlı dönemi eseri olan Saat Kulesi ile birlikte şehrin merkezinde yer alan Ethem Bey Camii, ülkede birinci kategori kültür anıtı olma özelliğini taşımaktadır. 1870 ve 1985 yıllarında restore edilen cami 1967-1991 tarihleri arasında kapatılmış, 1991'de tekrar ibadete açılmıştır.

Kjo vepër unike për sa i përket arkitekturës së saj, shfaq dukshëm metodat e artit turk të ndërtimit të periudhës osmane, ka një kuptim artistik që është shumë i zakonshëm në Ballkan me dekorimet dhe pikturat e saj shumëngjyrëshe të vizatuara me dorë, që mbulojnë si ambientin e lutjes ashtu edhe ambientet përreth. Xhamia e Et'hem Beut e cila është e vendosur në qendër të qytetit së bashku me Kullën e Sahatit, një tjetër vepër e periudhës osmane, është shpallur monumenti kulturor i kategorisë së parë. Xhamia, e cila u restaurua në vitet 1870 dhe 1985, u mbyll për shërbime fetare në periudhën 1967-1991 dhe u hap përsëri për adhurim në 1991.

Sonrası - Si është

İki ülkenin ortak tarihi ve kültürü açısından önemli bir yere sahip olan Ethem Bey Camii'nin korunarak gelecek nesillere aktarılması için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatlarıyla TİKA tarafından kapsamlı bir restorasyon çalışması başlatılmıştır. 2018 yılında başlayan çalışmalar 2021 yılında tamamlanmıştır.

Me qëllim ruajtjen dhe trashëgimin tek brezat e ardhshëm të Xhamisë së Et'hem Beut, e cila ka një vend të rëndësishëm në historinë dhe kulturën e përbashkët të dy vendeve, me udhëzimet e Presidentit tonë, Z. Recep Tayyip Erdoğan filloi restaurimi gjithëpërfshirës nga TİKA. Punimet e nisura në vitin 2018 përfunduan në vitin 2021.

Öncesi - Si ishte

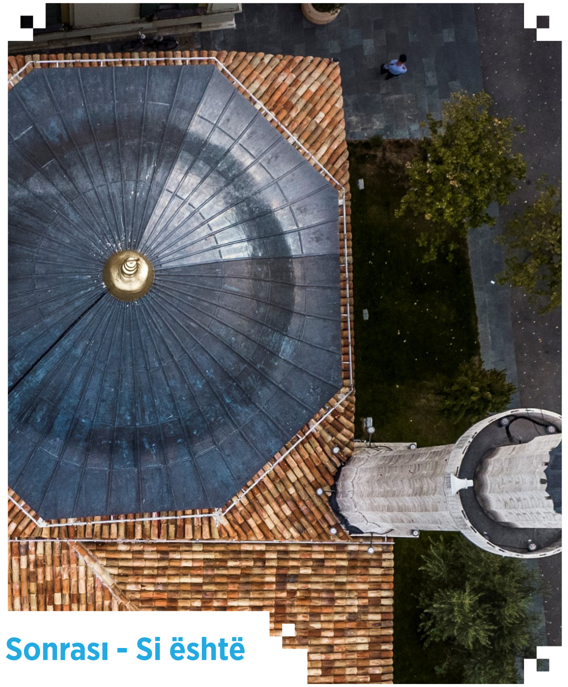

Sonrası - Si është

Öncesi - Si ishte

Öncesi - Si ishte

Sonrası - Si është

Konservasyon ağırlıklı restorasyon uygulamasıyla, cami içindeki kalem işleri ve bezemeler sağlamlaştırılarak itinayla temizlenmiştir. 2021 yılında tamamlanan çalışmalar kapsamında caminin kubbe ve minaresindeki kurşun kaplamaları ile çatısı yenilenirken, yapısal sağlamlaştırma ve çevre düzenlemesi çalışmaları da gerçekleştirilmiştir. Gündüzleri bir cevher gibi Tiran'ı süsleyen tarihi yapı, gerçekleştirilen dış cephe aydınlatma sistemiyle geceleri de tüm zarafetiyle gözleri kamaştırmaya devam etmektedir.

Duke aplikuar punime restaurimi me fokus ruajtjen, u pastruan dhe restauruan me kujdes punimet dhe dekorimet e vizatuara me dorë në xhami. Në kuadër të punimeve të përfunduara në vitin 2021, janë rinovuar veshjet me plumb dhe çatia e kupolës dhe minares së xhamisë, ndërsa kanë përfunduar punimet e përforcimit strukturor dhe të peizazhit. Godina historike, e cila e zbukuron Tiranën si një perlë gjatë ditës, vazhdon të mahnitë sytë me gjithë elegancën e saj gjatë natës me sistemin e ndriçimit të jashtëm.

5 kıtada, kalkınma merkezli iş birliği çalışmaları yürüten TİKA, gerçekleştirdiği restorasyon projeleriyle ortak tarihi miras niteliğindeki kültür hazinelerini gelecek nesillere ulaştırmaya devam etmektedir.

TİKA, e cila zhvillon projekte bashkëpunimi në 5 kontinente me fokus zhvillimin, me projektet restauruese që realizon, vazhdon të përcjellë për brezat e ardhshëm thesare kulturore, të cilat konsiderohen si një trashëgimi e përbashkët historike.

Bu hazinelerden biri olan Ethem Bey Camii, iki ülkenin dostluk ve kardeşlik nişanesi olarak daha nice yıllar Tiran'da parlamaya devam edecek.

Xhamia e Et'hem Beut, si një nga këto thesare, do të vazhdojë të shkëlqejë në Tiranë edhe për shumë vite të tjera në shenjë miqësie dhe vëllazërie mes dy vendeve.

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

TİKA

TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI

GMK Bulvarı No: 140 PK: 06570 Anadolu Meydanı - Çankaya - Ankara / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 939 70 00 Faks: +90 (312) 939 75 15 - 16

www.tika.gov.tr

www.tika.gov.tr TikaTurkey @Tika_Turkey TikaTurkey Tika_Turkey